

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qualificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Disputatio XXII. De Nominibus Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

iuxta dicta disp. 20. c. 4. sæpe citatâ.

77 **C**ætera, quæ hic de visione intuitivâ Dei quæri, & examinari possent, quod magis statum beatificum videntium Deum videantur concernere, ad tractatum de Beatitudine remittuntur,

DISPUTATIO XXII.

De Nominibus Dei.

A Dijcimus disputationem hanc cæteris præsentis Tractatus veluti appendicem earum; tum quia dicenda in eâ pauciora sunt, quam ut peculiarem Tractatum possulent; tum quia nominatio, siue loquutio de obiecto cognito quodammodo annexa est cognitioni eius. Congruumque propterea videtur, ut disputationibus de præcipuâ Dei cognitione, qualis visio beatifica est, disputationem annectamus de ejusdem Dei nominatione, siue passivâ eloquentione.

QVAESTIO I.

Verum Deus sit innominabilis, siue ineffabilis. Et qualiter.

Suppono primò, nominare obiectum cognitum, siue de eo dari, seu loqui, aliud non esse, quam per signa vocalia aut ore prolata, aut scripta audientibus, aut legentibus signa ipsa illud significare. Id quod quatuor modis, quod ad rem attinet, potest contingere. Primò, si tam loquens, quam audiens cognoscant obiectum abstractivè, siue per species alienas, ut nos præsentis statu cognoscimus Deum, & alia pleraque. Secundò, si tam loquens, quam audiens cognoscant obiectum intuitivè, siue per species proprias, ut Beati cognoscunt Deum, & alia multa. Tertio, si loquens cognoscat obiectum abstractivè, & audiens intuitivè. Quarto vice versa, si loquens cognoscat obiectum intuitivè, & audiens abstractivè.

Suppono secundò, in mente cuiusvis cognoscentis duplicem solere distingui conceptum, formalem scilicet, & obiectivum. Formalis est ipsa cognitio; obiectivum autem est obiectum per eam cognitum.

Suppono tertio ex dictis iam à me in Pharo Scient. disp. 18. q. 2. divis. 1. esse nonnulli, ut Fasol. 1. p. q. 13. art. 1. n. 1. Veken. disp. 15. n. 1. & alij censeant, per signa vocalia primariò, & immediatè significari conceptus formales, obiectivos autem, siue res cognitâs secundariò, & mediâtè; communem tamen, & veram sententiam esse, utrosque significari immediatè: ita tamen, ut obiectivi primariò, & directè, formales verò secundariò, & indirectè significantur, Quod certe non ita intelligendum est, (sicuti multi intelligunt, cum quibus Recupit. lib. 6. q. 4. n. 6.), ut imponentes significationem vocibus solum intenderint, per eas significare res cognitâs; indeque præter intentionem sequatur, ut ipsas etiam cognitiones significant. Hoc namque falsum est,

Intenderunt etenim commercium hominum iuxta Arist. in Polit. Plat. in Cratyl. & omnes, quod maxime in communicatione, & manifestatione cognitionum internarum consistit. Sed ita intelligendum, ut ex primariâ intentione intendunt significare res prout cognitâs. Quod est, intendisse significare utrumque res scilicet, & earum internas cognitiones, res tamen directè, cognitiones verò in obliquo, siue de connotato. Quod fit, ut voces diverso modo res, atque earum cognitiones significant, pro rebusque subinde, non item pro cognitionibus accipiuntur, ut bene Arist. lib. 1. Elench. cap. 1. Significant itaque signa vocalia conceptus obiectivos directè, formales verò indirectè, siue de connato, utrosque tamen immediatè. In quo differunt à signis scriptis, qui eisdem pariter non immediatè, sed medijs vocalibus significant, ut pluribus loco citato Phari explicatum est.

Suppono quartò, dissidium esse inter Doctores, an perfectio, siue claritas significationis verborum, atque adeò loquutionis taxanda sit penes perfectionem, siue claritatem cognitionis loquentis, an potius audientis. Primum affirmant Soar. Fasol. & alij. Secundum Molin. Vazq. & alij locis infra citandis. Ego cum Vazq. arbitrator primò, dissidium hoc potius esse de nomine, quam de re. Nam apud utriusque sententiæ Auctores supponitur, esse possibile, ut loquens per signum vocale à se prolatur de obiecto, quod ipse cognoscit abstractivè, & obscure, excitet in audiente cognitionem intuitivam, & claram de eodem obiecto; vel vice versa. Utrum autem huiusmodi signum dicendum sit significare tale obiectum obscure, & aliter, quam est in se; eò quod sic cognoscitur à loquente; vel potius significare illud clarè, & sicuti est in se; eò quod sic cognoscitur ab audiente; vel è converso; duntaxat videtur esse quæstio de nomine. Circa quam arbitrator secundò, rationabilis, & verus loqui Auctores secundæ sententiæ. Quoniam significatio signi vocalis in vi consistit, quam illud ex sui institutione habet ad excitandam in mente audientis cognitionem rei, quam significat, Unde penes cognitionis excitatæ obscuritatem, vel claritatem videtur eius significatio obscura, vel clara dicenda. Cur enim signum iuxta definitionem receptam ab omnibus ex August. lib. 2. de doctrin. Christ. cap. 1. & lib. de princip. Dialect. cap. 5. sit, *Quod se ipsum sensu, & præter se, aliquid animo ostendat.* Scilicet illius cognitionem in animo excitando, seu quoquo modo procreando: eò profecto obscurius, vel clariùs dicendum est signum ostendere, siue significare animo id, cuius est signum, quò obscuriorem, vel clariorem illius cognitionem in animo ipso excitaverit, seu quoquo modo procreaverit. Atque ita, quando signum vocale intellectum audientis excitat ad cognitionem intuitivam, & claram rei, quam significat, tunc sanè dicendum est illud clarè eam, & sicuti in se est, significare tali intellectui. Obscurè verò, & aliter, quam est in se, quando ad cognitionem eius abstractivam, obscuramque excitaverit. Quidquid sit in utroque casu de cognitione, quam de tali re habet, qui profert signum, siue loquitur. Nec valet, quod Aduersarij dicunt, per accidens scilicet se habere, quod audiens talem, aut talem cognitionem concipiat de re significatâ per signum: quandoquidem signum in ratione signi non minus, imo magis per se, & essentialiter refertur, ordinaturque ad audientem.

6 **tem.** quam ad loquentem, ut satis ex se est no-
tum. **Suppono** quinto, diffidium etiam esse in-
ter Auctores, an, quando signum vocale non va-
let in audiente, excitare cognitionem rei, quam
significat, quod illa aliunde supponatur, dici ni-
hilominus posse medio tali verbo cum tali au-
diente loqui, qui profert illud. **Affirmant** Vaz-
quez, & Fasolus, **Negant** Auerſa, & Derkennis
vbi infra. Ego autem dico, si proferens signum
vocale nullam medio illo cognitionem, valeat
excitare in audiente, præterquam ipsius signi,
nullatenus dici posse loqui cum eo, quia nihil in
tali casu potest illi significare significatione pro-
pria signi, qualis ad loquentem requiritur.
Cum nihil ei, præter signum ipsum, possit ostende-
re, sitque de ratione signi ostendere aliquid,
præter se, iuxta ipsius definitionem, nuper statu-
tam. Si verò proferens signum vocale medio il-
lo valeat excitare in audiente cognitionem, non
quidem rei, significatione per signum, sed concep-
tus formalis significati etiam indirectè per ip-
sum iuxta dicta suppositione tertiâ, quam
de re ipsâ proferens ipse in mente habet; tunc
quidem ille talem suum formalem conceptum
significare audienti, atque adeò eloqui dicitur;
non verò rem ipsam. Talisque propterea loquutio
veluti dimidiata loquutio erit. His suppositis
fit.

Propositio I.

7 **Certum secundum fidem est, Deum esse ineffabilem.**

Est enim definitum in Concil. Later. prout
habetur in cap. *Firmiter* de Summa Trinit. &
Fide Cath. *Firmiter credimus, & simpliciter
confitemur, quod unus solus est verus Deus, omnipotens,
imensus, & immutabilis, comprehensibilis, aternus,
& ineffabilis.* Et colligitur ex Scripturâ di-
cente Genes. 2. *Cur queris nomen meum? Indic.*
13. *Cur queris nomen meum, quod est mirabile?*
Prou. 30. *Quod nomen est eius, & quod nomen
Filius eius, si nosset.* Et Ecclesiasti 43. *Multa dicemus, &
deficiemus in verbis; consummatio autem sermonum,
ipse est in omnibus.* Id quod testantur, & prædi-
cant, sæpiusque repetunt Patres; imò & pri-
sci Philosophi. Quorum omnium plurima testi-
monia congerunt Fasol. 1. p. q. 13. art. 1. dub. 1.
Recup. lib. 6. de Deo q. 41. cap. 1. & Patav. lib. 8.
Theol. dogm. cap. 6. & 7. apud quos poterunt vi-
deri.

8 **Dicitur autem Deus esse ineffabilis, siue
innominabilis, non quia simpliciter, & absolute
sit impossibile loqui de illo, siue illum nominare.
Cum nihil apud homines sit frequentius, quam
de Deo loqui, eum invocare, & multifariam no-
minare; passimque legantur in Scripturis nomina
Dei, de quibus etiam sæpe differunt Patres, inte-
gramque librum scripsit D. Dionysius de diuinis
nominibus; sed quia, ut communiter exponunt
Theologi, Viatores inter se nec Deum eloqui, nec
ipsum nomine aliquo clarè, & sicuti est in se, ex-
primere, siue significare possunt, hoc ipso, quod
nec possunt ipsum, dum sunt in Via, clarè, & sicuti
est in se, cognoscere, siue intueri. Quandoqui-
dem ad loquendum de Deo, ipsumque nomine
aliquo significandum clarè, & sicuti est in se,
aut loquens, aut audiens, aut uterque deberet il-**

lum clarè, & sicuti est in se, atque adeò intuitiue
videre iuxta dicta suppositione quartâ. Itaque
respectu Viatorum tam Angelorum, quam homi-
num prout colloquentium inter se Deus est inef-
fabilis, siue innominabilis, siue non significabilis
nomine vilo clarè, & sicuti est in se. In quo con-
ueniunt omnes Theologi. **Alier est præterea
Deus omnino ineffabilis prorsusque innominabi-
lis respectu omnium creaturarum, etiam intuen-
tium eum, sicuti est; nomine scilicet significante,
ipsum comprehensiuè. Quia talis significationis
incapax est omnis creatura, eo ipso, quod est in-
capax comprehendendi Deum iuxta articulum fi-
dei statutum disp. 17. q. 5. De qua ineffabilitate
Dei loquuntur August. epist. 42. ad Madaurentes
post medium dicens, *Est quiddam inuisibile, sum-
mum, æternum, incommutabile, & nulli effabile,
nisi tantum sibi.* Et Damasc. lib. 1. Fidei cap. 16.
dicens, *Cum Deus incomprehensibilis sit, nomine
quoque prorsus caret.* Anselm. item, dum ait in
Monolog. cap. 62. *Deum hæc esse ineffabilem, quia
penitus non potest comprehendere.* In quo etiam,
præter alios Patres, prorsus conueniunt omnes
Theologi.**

Est tamen inter illos controuersia primò,
an possint Viatores nominare, siue nomine aliquo
significare Deum clarè, & sicuti est in se, non
quidem alijs Viatoribus, sed Beatis videlicet
ipsum, sicuti est. **Negant** Soar. lib. 2. de Attribut.
cap. 31. & in Metaph. disp. 30. sect. 12. Fasol. 1. p.
q. 13. art. 1. dubit. 1. Recup. lib. 6. de Deo q. 41.
cap. 1. Quiros in comm. dicti art. 1. cum alijs
præsertim Thomistis. **Affirmant** verò cum Scoti-
stis, & Nominalibus Molina. 1. p. q. 13. art. 1. disp.
12. Vazq. disp. 57. cap. 2. Veken. disp. 15. de Deo
cap. 1. & alij.

Secundò controuertitur, an vice versâ
Beati possint eloqui Deum, ipsumve nomine ali-
quo significare Viatoribus, sicuti est in se. **Ne-
gant** vbi supra Fasol. dubit. 13. Vazq. cap. 3. Re-
cup. cap. 2. Veken. & alij communiter. Neque
vllum reperiri qui citæ hunc casum doceat oppo-
situm.

Tertiò controuertitur, vtrum Beati inter se
ipsum Deum eloqui, ac nominare, sibi que
inuicem nomine aliquo, vti in se est, significa-
re. **Affirmant** Soar. Vazq. Fasol. Recup. Qui-
ros, & Vekenus locis citatis, alijsque commemo-
rati communiter. **Negant** tamen quidam
Thomistæ relati à Vazq. cap. 3. citato n. 21. & ex
Recentioribus Auerſa 1. p. q. 13. sect. 2. Derken-
nisque disp. 17. n. 133.

Quartò controuertitur, an possit Deus no-
minari, siue aliquo nomine significari compre-
hensiuè aut à creaturis, aut à se ipso. Conueni-
untque omnes, vti iam diximus, tale nomen
comparatione creaturarum dari non posse, vtpo-
te à quibus Deus omnino incomprehensibilis est.
Comparatione tamen ipsius Dei tale nomen esse
possibile, affirmant Martinon disp. 8. de Deo sect.
1. Quiros, atque Vekenus supra. **Negant** tamen
Vazq. n. 23. Fasol. n. 16. & alij.

Porro qua ratione in omnibus prædictis ca-
sibus potest Deus creaturis, seu viatoribus, seu
beatis per nomen aliquod significari ab alijs crea-
turis, eadem eisdem posse significari à se ipso cer-
tum est apud omnes. Vtrum verò Deus possit
sibi ipsi, aut à creaturis, aut à se ipso per nomen
aliquod significari, sub opinione est positum.
Nam id negat Vazq. n. illo 23. & 24. **Affirmant**
verò saltem illi, qui docent, per aliquod nomen
pos-

posse Deum sibi ipsi comprehensivè significari.

Propositio 2.

14 Iuxta ordinariam Dei providentiam non possunt Viatores nominare, seu nomine aliquo significare Beatis Deum, sicuti est in se, si visio beatifica est actus permanentens, ut ex citatis Auctoribus censent plerique.

Hæc propositio est contra Molin. Vazq. & alios suæ sententia. Eam tamen non probo, uti Soar. Fasol. & alij, qui illam tenent, ex eo, quod perfectio significationis verborum sit taxanda penes perfectionem cognitionis, quam de rebus significandis habet, qui loquitur: eoque titulo Viatores non intuentes Deum, sicuti est in se, neququam eum, sicuti est in se possint vllis alijs, etiam Beatis significare. Non, inquam, probo propositionem ex isto principio, utpote, quod à me est reiectum, & oppositum statutum suppositione quartâ. Sed eam probo. Quia, iuxta ordinariam Dei providentiam per suam nominationem, siue loquutionem de Deo non possunt Viatores excitare, aut aliquo modo causare in Beatis novam aliquam visionem de Deo, sicuti est in se, distinctam ab eâ, quam ipsi præhabent aliunde (vti supponitur) permanentem. Et dici non potest significare alteri, aut eloqui ipsi rem aliâ significatam per signum is, qui tale signum proferendo non valet in altero vllam novam talis rei cognitionem excitare, siue causare; vt statui suppositione quintâ cum Auersâ, & Derkennis. Qui subinde circa præsentem propositionem pro me stare censendi sunt.

85 Objici tamen contra illam potest ex Vazq. n. 20. & Fasol. n. 15. Vt proferens nomen rei significativum verè dicatur eam audienti significare, de eaque cum ipso loqui, fat est, quod audiens excitetur ad cognoscendum, esse talem rem in mente proferentis nomen, & ipsum nomen esse illius significativum; quin excitetur ad novam aliquam ipsius rei cognitionem, quam ipse aliunde non præhaberet. Igitur poterunt Viatores verè significare Beatis Deum, ut est in se, per nomen aliquod à se prolatum; etiam si ad nullam Dei novam visionem excitent illos. Nego antecedens, Quia, qui per nomen à se prolatum non facit audientem venire in cognitionem rei, cuius illud est signum, ei reuerâ nec significat, nec eloquitur talem rem; tamen significet, & eloquat conceptum suum formalem, aut etiam nominis significationem de illâ, iuxta dictâ suppositione quintâ. Quæ quidem duo, etsi ad rem ipsam respectiva, deuo ab audiente posse cognosci, ipsâ re non cognitâ deuo, sed cognitione eius antiquâ ad id subseruiente, ex generali doctrinâ de cognitione relationis, & termini traditâ à nobis in Phæro Scient. disp. 2. q. 3. consect. 3. notum est.

16 Dixi in propositione, iuxta ordinariam Dei providentiam. Quia si Deus lege aliqua extraordinariâ provideat, vt per loquutionem Viatoris excitetur in Beato noua aliqua visio Dei, aliâs non excitanda, diuersâ à beatificâ præhabita ab ipso, & permanente, iam nihil desiderabitur, quominus Viator propriè dicatur Deum eloqui, & significare Beato, vt constat ex dictis.

Dixi etiam, si visio beatifica est actus permanentens, Nam si est actus successiuus, ut ego censeo, & disp. 21. q. 5. probavi, etiam iuxta ordinariam Dei providentiam poterit Viator propriè Deum eloqui, & significare Beato, sicuti est in se: quia poterit suâ loquutione concurrere ad causandam in Beato eam visionem partialem Dei, quæ producitur in ipso Beato quo tempore illi Viator loquitur. Imo de facto ita sæpe evenire putandam proculdubio est. Sæpe enim evenit de facto, vt Viatores suas ad Beatos dirigant orationes, & preces, quibus eorum apud Deum pro aliquibus donis impetrandis intercessionem obtineant, interimque cum illis de Deo ipso loquantur, aut illis attributa eius representando, aut eum laudando; aut aliter ipsum eloquio suo proponendo. Quibus in casibus, cum istæ Viatorum orationes, & loquutiones è genere eorum obiectorum sint, quæ à Beatis successu temporis intuitivè in Verbo videntur, atque adeo per visionem beatificam, iuxta doctrinam stabilitam disp. 20. q. 4. Idque fiat, vt ibi diximus proposit. 8. & rursus disp. 21. q. 5. circa finem, productis in mentibus Beatorum, quo tempore talia obiecta sunt ab eis cognoscenda, visionibus partialibus, quæ Dei simul, & ipsorum obiectorum visiones sint, & ad quas subinde producendas iquent eorundem obiectorum species impressæ: consequens est, vt dictæ orationes, atque loquutiones Viatorum ad eas partiales Dei, & sui visiones concurrant, quibus Dens simul, & illæ à Beatis videntur, quo tempore ipse ad Beatos ipsos à Viatoribus diriguntur. Quo nihil deest, quominus propriè per illas Viatores Beatis dicantur significare, & eloqui Deum, sicuti est in se.

Ex dictis circa præsentem propositionem inferitur, Viatores alijs etiam Viatoribus posse nominare, siue nomine aliquo significare Deum clarè, & sicuti est in se, tum quiditatiuè, tum etiam existentialiter, interueniente aliqua Dei extraordinariâ providentiâ. Quia ex vna parte possibilis est cognitio quiditatiua Dei clara, & per propriam speciem habita, quæ non sit strictè intuitiua, neque visio beatifica, vt ostendimus disp. 17. q. 3. Tum cognitio clara, & per propriam speciem habita de Deo prout existente, quæ non sit de eodem vt præente, atque adeo nec visio beatifica, iuxta dictâ ibidem q. 4. Tum denique visio Dei intuitiua, quæ defectu perpetuitatis non sit beatifica, iuxta dictâ disp. 21. q. 5. num. 46. Quibus proinde cognitionibus non extraherentur habentes illas ab statu Viatorum. Ex alia verò parte, nihil est, quod vetet, per providentiam aliquam extraordinariam Dei res ita disponi, vt per loquutionem de Deo alicuius Viatoris cum altero excitetur aliquo modo, seu generetur in audiente aliqua ex prædictis cognitionibus claris, & per species proprias de ipso Deo. Quo casu nihil desiderabitur, quominus talis Viator per talem loquutionem propriè dicatur alteri nominare, significare, & eloqui Deum clarè, & sicuti est in se, aut quiditatiuè, aut existentialiter, iuxta naturam cognitionis in audiente ipso excitata, vt satis, superque ex dictis comperum est.

Propositio 3.

19 Beati iuxta ordinariam Dei providentiam non possunt eloqui Deum, ipsumve nomine aliquo significare Viatoribus, sicuti est in se.

Ita tenent omnes, vt vidimus n. 10. Ratio autem est. Quia iuxta ordinariam Dei providentiam non possunt Viatores cognoscere Deum, sicuti est in se. Per nullumque signum proinde potest Deus illis, sicuti est in se, manifestari, siue ostendi, siue significari.

20 Vnde infero contra Soar. Fasol. Recup. & alios suæ sententiæ citatos n. 9. incoësequenter eos videri loquutos, dum propositionem istam unanimiter statuunt: cum antea docuerint, vt dicebamus suppositione quartâ, perfectionem, siue claritatem significationis verborum, atque adeo loquutionis penes perfectionem, siue claritatem cognitionis non audientis, sed loquentis pensandam esse. Hoc enim posito, consequenter videbatur dicendum, Beatos benè posse Viatoribus eloqui, nominare, atque significare Deum, sicuti est in se: quandoquidem ipsi loquentes eum, sicuti in se est, intuentur; quidquid sit de cognitione eiusdem per loquutionem ipsorum excitandâ in audientibus. Ex quo etiam patet, quàm sit coherentior doctrinâ omnium communi propositionis præsentis ea, quam nos suppositione illâ quartâ elegimus, & statuimus.

Propositio 4.

21 Beati, resumptis corporibus, vicissim per signa vocalia poterunt connaturaliter loqui de Deo, ipsumque sibi inuicem nominare, seu nomine aliquo significare, sicuti est in se. De factoque subinde id præstabunt.

Hæc propositio, quæ fere omnium est Theologorum, probari solet imprimis ex illo Zachariæ 14. *In die illâ erit Dominus vnus: & erit nomen eius vnum.* Loqui enim Prophetam his verbis de statu futuro beatitudinis multorum Interpretum sententia est. E quibus S. Th. lib. 1. contra Gent. cap. 31. ait. *Si ipsam essentiam, prout est, possemus intelligere, & ei nomen proprium adaptare, vno nomine tantum eam exprimeremus. Quod promittitur his, qui eum per essentiam videbunt Zachariæ ultimo. In die illâ erit Dominus vnus: & nomen eius vnum.* Et Lyranus ad eundem locum. *Erit, inquit, nomen eius vnum. In præsentii enim nominatur à nobis pluribus nominibus: quia nominamus eum, sicut cognoscimus: in cognitionem autem Dei deuenimus ex perfectionibus creaturarum, quæ sunt plures, & distinctæ. Sed in Patria videbitur per se ipsum immediatè, & sic nominatur vno simplici nomine ab vna simplici perfectione.*

22 A ratione autem facilè venit propositio probanda, suppositâ sententiâ nostrâ de successione essentiali visionis beatificæ, iuxta dictâ iam in simili circa proposit. 2. Cum enim ex vnâ parte singulis momentis in mente vnusquisque Beati nouæ visionis Dei partiales produci debeant; ex aliâ verò per eandem sint ab eo successiuè videntia in Verbo ea obiecta, quorum successiuâ intuitio debetur ipsi ratione status, è quorum nu-

mero sunt loquutiones aliorum. Consequens est, vt loquutiones istæ ad eas visiones partiales Dei, & sui ipsarum concurrant, quæ in mente Beati producuntur, dum ipsæ existunt. Quo nihil desiderari potest, quominus per eas prorsus ipsi Beato alij Deum, sicuti est in se, eloquantur, & nominent, seu nomine aliquo significant.

23 Id quod non facilè potest componi iuxta sententiam, quæ ponit esse permanentem, immutabiliterque semper durantem visionem beatificam. Hoc namque posito, non poterit vnus Beatus, saltem iuxta providentiam Dei ordinariam, suâ loquutione excitare, siue causare in altero nouam aliquam visionem Dei: & consequenter nec ipsi Deum, sicuti est in se, vlllo nomine significare propriè, siue nominare, siue eloqui; prout dictum iam est etiam in simili circa proposit. 2. Quo iure Auerſa, & Derkennis citati n. 11. propriam nominationem, propriamque colloquutionem de Deo, sicuti est in se, negant etiam Beatis. Quod tamen valde durum videtur: tum quia contra consensum communem Theologorum, aut etiam Patrum; tum quia ad complementum beatitudinis hominum videtur, resumptis corporibus, proculdubio spectare, quod inter se conuersantes dulcissima de suo Deo colloquia, eaque propria, cum sibi placuerit, possint miscere. Quo circa, siquidem hoc cum sententiâ nostrâ de successione visionis Dei aptissime coheret, vt vidimus, ea vtrique vel hinc etiam non parum confirmari censenda est.

Propositio 5.

24 Creaturæ rationales siue beatæ, siue viatores benè possunt nominare, seu nomine aliquo significare comprehensiuè Deum ipsi Deo.

Quia ex vna parte possunt loqui cum Deo de Deo ipso, vt est manifestum. Ex aliâ verò parte talis loquutio non poterit non excitare in intellectu diuino actum scientiæ, qui simul, & indiuisim fit comprehensio tum Dei, tum ipsius loquutionis, iuxta doctrinam vniuersalem tradendam in tract. de Scient. de diuersitate actuum scientiæ diuinæ. Quo nihil deerit, quominus talis loquutio sit loquutio cõprehensiuâ Dei comparatione ipsius Dei illam audientis; prout constat ex dictis. Etenim, vt ex dicendis ibi apparebit, circa quoduis coniunctam plurium obiectorum indiuisim sumptum datur in Deo actus scientiæ, etiam comprehensiuæ, virtualiter distinctus ab actibus singularum partium eius: ad cuius proinde existentiam nequit non concurrere ea pars, quæ adiuncta alijs constituit, & complet tale coniunctum. Vnde ad actum scientiæ comprehensiuæ coniuncti ex Deo, & ex loquutione de ipso ipsa loquutio concurrat, suoque concursu illam excitet in intellectu diuino, necesse est. Quo nihil deerit, vt per eam loquens Deum ipsi Deo significet, & eloquatur comprehensiuè, vt dicebam.

25 Deum tamen, se ipsum sibi per aliquod signum externum significare, siue eloqui, non videtur dici posse, propriè loquendo: quia nullus videtur dici cum proprietate sibi se ipsum, aut quidpiam aliud per loquutionem externam loqui. Tamen vnusquisque propriè dicatur per verba interna, siue mentalia mentaliter sibi loqui, quæcunque intelligit. Quo pacto Deus etiam sibi

per suum internum, æternumque Verbum loqui dicitur tum seipsum, tum cætera cuncta, quorum illud est verbum, prout latè exponitur à Theologis in tract. de Trinit.

26

Hic querunt aliqui, vtrum ineffabilitas sit attributum proprium Dei, vel Dei simul, & creaturis commune sumptum abstractè. Ad quam questionem breuiter respondeo primò, ineffabilitatem comprehensiuam respectu creaturarum attributum proprium esse solius Dei. Quia solus Deus est incomprehensibilis à creaturà iuxta dicta disp. 17. q. 5. & disp. 18. q. 13. Solusque Deus proinde respectu creaturæ est ineffabilis comprehensiuè. Respondeo secundò, ineffabilitatem intuitiuam respectu creaturarum in eo gradu, in quo Deo conuenit, etiam esse attributum proprium solius Dei. Quia, licet Deus, & aliqua creaturæ in eo conueniant, quòd intuitiuè sint respectu naturæ ineffabiles naturaliter, & effabiles supernaturaliter: at ineffabilitas intuitiua Dei naturalis duobus ex titulis est præstantior ineffabilitate intuitiua cuiusuis creaturæ. Primò, quòd effabilitas Dei intuitiua longè est remior à debito, & à proportione naturæ, quàm effabilitas intuitiua cuiusuis creaturæ. Secundò, quòd ea, quæ de Deo sunt effabilia, infinitè excedunt ea, quæ effabilia sunt de quauis creatura: in illorumque effabilitatibus neququam vsque ad comprehensiuam potest ascendi, quemadmodum in horum potest. Quibus ex titulis Deus longè excellentiori modo, quàm vlla creatura, venit censendus ineffabilis etiam intuitiuè. Ceteroquin, ineffabilitas intuitiua secundum se, & abstractè sumpta non adeò est propria Dei, vt aliquibus creaturis pariter non conueniat: quemadmodum & inuisibilitas intuitiua. Nam, vt Deus respectu Angelorum, & hominum naturaliter, non item supernaturaliter est ineffabilis intuitiuè; ita aliqua supernaturalis creaturæ respectu Angelorum, & hominum naturaliter, non item supernaturaliter sunt ineffabiles intuitiuè: quemadmodum, vt Deus ab Angelis, & ab hominibus naturaliter, non item supernaturaliter est inuisibilis intuitiuè; ita aliqua supernaturalis creaturæ ab Angelis, & ab hominibus naturaliter, non item supernaturaliter sunt inuisibiles intuitiuè.

QUESTIO II.

Quanam alia de nominibus Dei impræsentiarum disquiri, examinarique soleant; aut etiam possint.

27

Quoniam ex dictis tum in præcedentibus disputationibus, tum maximè in Pharo Scient. facillimè expedienda veniunt, quæcunque de nominibus Dei discuti solent, aut etiam possunt, sub isto vniuersaliore questionis titulo per breues quæstionculas illa proponere, atque expedire visum est.

28

Primò igitur queritur, an aliqua nomina substantialiter, siue essentialiter, & aliqua accidentaliter dicantur de Deo. Supposità doctrinà de prædicatis essentialibus, accidentalibusque in vniuersum datà in Pharo Scient. disp. 17. quæst. 7. Tum doctrinà de concretis adiectiuis, & substantiis, deque eorum abstractis datà etiam in Pharo

disp. 2. q. 4. confect. 3. & 4. sæpeque alias. Necnon doctrinà de prædicatis, siue attributis intrinsicis, semiextrinsecis, & extrinsecis Dei traditã supra disp. 2. q. 1. 2. & 3. Ac demum doctrinà de immunitate Dei ab accidentibus physicis sibi intrinsicis, non verò à metaphysicis traditã etiam supra disp. 11. q. 7. His, inquam, doctrinis suppositis, respondeo primò, nomina attributorum intrinsecorum Dei tum abstracta, tum concreta, & hæc tum adiectiuè, tum substantiuè sumpta substantialiter siue essentialiter dici de Deo, loquendo physicè, seu realiter: quia significant, quòd physicè, seu realiter est indistinctum à substantiã, siue essentiã physica Dei: loquendò verò metaphysicè, seu formaliter, nomina abstracta eorundem attributorum nullatenus dici de Deo; sicut nec concreta sumpta substantiuè; (si nomine Dei, ut solet, subiectum huiusmodi concretorum cum præcisione ab eorum formis significetur); sumpta tamen adiectiuè de ipso dici accidentaliter; quatenus aliquid ipsi formaliter, seu metaphysicè, seu per rationem nostram de connotato adijciunt. Respondeo secundò, nulla nomina dici de Deo accidentaliter intrinsicè, loquendo physicè: quia nullum accidens physicum, & intrinsecum conuenit, aut conuenire potest Deo. Respondeo tertio, nomina attributorum semiextrinsecorum Dei tum abstracta, tum concreta, & hæc tum adiectiuè, tum substantiuè sumpta accidentaliter semiextrinsecè dici de Deo, loquendo physicè, seu realiter: quia, præter id, quòd appingunt Deo ab ipso physicè indistinctum, aliud quid distinctum, & extrinsecum adijciunt ipsi de connotato; loquendo verò metaphysicè, seu formaliter, perinde de his, ac de nominibus attributorum intrinsecorum philosophandum esse. Respondeo quarto, nomina abstracta attributorum extrinsecorum Dei nullo modo dici de ipso, tum physicè, tum metaphysicè loquendo; sicut neque concreta substantiuè sumpta: hæc verò sumpta adiectiuè accidentaliter extrinsecè dici de Deo, tum physicè, tum metaphysicè loquendo: quia vtroque modo adijciunt ipsi de connotato quidpiam extrinsecum. Respondeo quinto, si nomine Dei significetur idem, quòd per aliud quoduis nomen aut vnius, aut plurium attributorum eodemque modo, vt fieri potest, fore vtrique, vt tale vnius, vel plurium attributorum nomen substantialiter, siue essentialiter dicatur de Deo, tum physicè, tum metaphysicè loquendo. Respondeo tandem, nomina, quæ accidentaliter dicuntur de Deo aliquo ex dictis modis, accidentaliter contingentèr dici de illo, quoties id, quòd adijciunt ipsi, contingens est; accidentaliter verò necessariò, quoties est necessarium. Quæ omnia satis superque conspicua sient recognoscanti, & recolenti omnes doctrinas, quas supponimus. Quocirca in eis explicandis non oportet morari.

Secundò queritur, an aliqua nomina dicantur de Deo propriè; idque sumpto propriè tum prout oppositum communiter, tum prout oppositum metaphoricè. Respondeo primò, multa nomina dici de Deo propriè in primo sensu: nempe, quæcunque significant conceptum obiectiuum proprium solius Dei; vt sunt, *Deus, omnipotens, increans*, & alia huiusmodi prout significantia conceptus simpliciter veros, & non communes veris, & fictis iuxta postea dicendã. Sed & multa etiam alia dici de Deo communiter; nimirum, quæcunque significant conceptum obiectiuum deo, & creaturis communem; vt *bonus, sapiens, intel-*

intellectivus, volitivus, & similia. Respondeo secundo, multa nomina dici de Deo proprie in secundo sensu; ea videlicet quorum significata formaliter reperiuntur in Deo, ut sunt omnia commemorata. Sed & nonnulla etiam alia dici de Deo metaphoricè; scilicet illa, quorum significata formaliter non reperiuntur in Deo; ipsi tamen nihilominus attribuantur propter analogiam, quam habent cum eis, quæ in Deo sunt formaliter. Sic Deus leo, & ignis consumens dici solet: sic vice intellectus, quo Deus cuncta intuetur, & percipit, ipsi tribuuntur oculi, tribuuntur & aures: similiter tribuuntur iracundia, poenitentia de factis, & alia huiusmodi; quæ in ipso formaliter non reperiuntur; habent tamen aliquam analogiam cum eis, quæ formaliter ei conveniunt. Videantur ad rem, quæ de analogia rerum diximus in Pharo Scient. disp. 17. q. 22. hypòth. 2. & disp. 31. q. 2. Quod autem nos pro statu præsentis cuncta insensata concipimus per species alienas, atque adeo in substitutis alienis, sicut non obstat, quominus de illis, atque adeo de Deo, & rebus divinis proprias cognitiones habeamus, prout latè explicatum est in Pharo Scient. disp. 2. q. 3. Ita neque obstat, quominus de Deo, & rebus divinis proprios conceptus mente formemus, vocibusque significemus in duobus sensibus prædictis: tamen obstat, quominus concipiamus ipsum Deum, resque ipsas divinas, prout sunt realiter in se, & cõsequenter, quominus formemus de illis conceptus proprios in alio sensu, hoc est, conceptus per species proprias de eisdem, sicuti sunt in se, habitus, quales habent Beati. Quibus proinde, præ nobis Viatoribus, insuper possunt significari, Deus, resque divinæ, sicuti sunt in se, atque adeo proprie in hoc tertio sensu, prout ex dictis in præcedentibus factis est notum.

30 Tertio quæritur, utrum nomina, quæ dicuntur de Deo, synonyma sint. Certum est, apud nos, siue comparatione nostri pro statu præsentis non esse synonyma: quia significant conceptus obiectivos aliqua ratione diversos. Synonyma autem dicuntur ea, quæ cum inter se sint diversa, eundem significant, siue repetunt conceptum obiectivum. Quomodo autem conceptus obiectivi, qui dicuntur de Deo, obiectiva scilicet Dei prædicata, siue attributa, sint inter se diversa, ac distincta, superius disp. 2. q. 1. 2. & 3. tractatum est. De quo etiam uniuersalius, & latius egimus in Pharo Scient. disp. 3. q. 4. & seqq. Vbi ad rem multa videri possunt. Utrum autem nomina attributorum Dei comparatione Beatorum, ipsiusque Dei synonyma sint, determinandum superest. Dico, nomina attributorum intrinsecorum Dei tam comparatione Beatorum, quam comparatione ipsius Dei synonyma esse: nomina verò attributorum extrinsecorum, & semixtrinsecorum, atque etiam intellectivorum, & volitionum Dei non item. Ratio prioris partis est: quia significata nominum attributorum intrinsecorum Dei, etsi apud nos diversa, distinctaque sint formaliter, seu per rationem, tam apud Beatos, quam apud Deum videntes intuitivè illa (etiam ex vi significationis nominum iuxta dicta q. 1.) vnum quid prorsus, & idem sunt citra omnem penitus diversitatem, aut distinctionem adhuc rationis, prout supra disp. 20. q. 1. & 2. statutum est ex dictis latius in Pharo Scient. dicta disp. 13. q. 11. & 12. Ratio autem posterioris partis est: quia significata nominum attributorum extrinsecorum, & semixtrinsecorum Dei ratione connotatorum di-

stinctorum à Deo, quæ includunt in conceptibus suis, realiter sunt inter se distincta, & diversa; atque ita etiam apud Beatos, & Deum intuentes illa, prout sunt in se, manent distincta, diversaque: apud quos etiam proinde non sunt synonyma nomina eorum. Intellectiones verò, & volitiones divinæ quoad denominationem consideratae sufficientem item diversitatem habent, ut neque nomina eorum apud Deum, & Beatos synonyma sint, hoc ipso, quod alia sine alijs possunt ab illis ut sic videri intuitivè, prout supra disp. 20. q. 3. expostum est.

31 Quarto quæritur, utrum nomina, quæ de Deo, & creaturis dicuntur proprie, siue non metaphoricè, de ipsis uniuocè dicantur. Respondeo, dici uniuocè, quando accipiuntur pro conceptibus obiectivis communibus Deo, & creaturis præcisè quoad id, quod formaliter habent commune, indifferentemque ad utramque partem. Secus, si accipiuntur pro illis prout aliquo modo determinatis ad partem alterutram. Est dicere si nomen *substantia* significet eam præcisè substantiæ rationem, quæ formaliter, seu per rationem nostram in omnibus substantijs est una, & eadem, tali significatione retentâ, de Deo, & creaturis dicitur uniuocè. Secus verò, si quando dicitur de Deo, significet talem rationem prout aliquo modo ad Deum contractam, & quando dicitur de creaturis, eam significet prout aliquo modo contractâ ad creaturas. Idemque est de cæteris huiusmodi nominibus. Constat autem hoc ex latius dictis tum supra disp. 11. q. 5. tum antea in Pharo Scient. disp. 17. q. 22. Pro cuius subinde luculentiore intelligentiâ ea loca adeunda, atque recognoscenda sunt.

32 Quinto quæritur, utrum nomina, quæ de Deo, & creaturis dicuntur, per prius dicantur de creaturis, quam de Deo; vel vice versâ. Respondeo, nomina, quæ metaphoricè tantum, seu translative de Deo dicuntur, per prius dici de creaturis, unde ad Deum translata sunt, quam de ipso Deo, ut est notissimum. Nomina verò, quæ non metaphoricè, sed proprie de Deo, & creaturis dicuntur, eatenus dici per prius de Deo, quam de creaturis quantum ad rem significatam, quatenus realitas conceptuum obiectivorum, quos significant, Deo, & creaturis communium principalis, siue præstantiis in Deo, quam in creaturis, reperitur. Quò respexisse videtur Apost. ad Ephes. 3. cum dixit, *Huius rei gratiâ selecto genua mea ad Patrem domini nostri Iesu Christi: ex quo omni paternitas in cælis, & in terrâ nominatur.* Quantum verò attinet ad modum significandi, eatenus talia nomina de creaturis per prius, quam de Deo plerumque dici, quatenus plerumque prius sunt imposita ad significandos suos conceptus obiectivos in creaturis, quam in Deo. Adde tamen, plerumque quia aliquando sunt imposita ad significandos illos æquè primò, prout Deo simul, & creaturis conveniunt, siue prout Deo simul & creaturis communes sunt; aut etiam interdum ad illos significandos prius, prout in Deo, quam, prout in creaturis reperiuntur.

33 Sexto quæritur, utrum nomina, quæ important relationem ad creaturas, dicantur de Deo ex tempore. Respondeo, aliqua dici ex tempore, & aliqua ab æterno. Dicuntur ex tempore, quæ significant denominationes ex tempore convenientes Deo, eo quod ab aliquo extrinseco in tempore eueniente Deo proueniunt; ut, esse creatorem creaturarum, siue creatorem illas, esse earum dominum, esse illis coexistentem, atque localiter, temporaliterque præsentem, esse ab eis

cognitum, amatum, &c. Ab aeterno autem dicuntur, quae significant denominationes convenientes Deo ab aeterno; eo quod à fundamentis proveniunt valentibus Deum ab aeterno denominare, ut esse omnipotentem, siue potentem facere omnia possibilis esse sapientem, siue omnia scientem, esse volentem, esse providentem, esse praedestinantem, &c. Porro ex denominationibus respectu Deo ab aeterno convenientibus aliae sunt, quae necessario conveniunt ipsi, ut esse omnipotentem, esse scientem necessariam, &c. aliae, quae contingenter, ut esse scientem contingentem, esse illa amantem, &c. Denominationes vero convenientes in tempore omnes sunt contingentes, praeter denominationes existentis, siue praesentis in singulis partibus temporis imaginarij, quae successivè, necessarioque Deo proveniunt ab ipsis partibus successivè, & necessario obvenientibus, quae ratione obveniunt, iuxta naturam talis temporis à nobis explicatam supra disp. 8. q. 2. Iam vero cuiusmodi naturae sint relationes, quas istae denominationes siue ab aeterno, siue in tempore Deo convenientes important; an scilicet sint relationes connexionis, vel non connexionis; an sint Deo intrinsecae, vel fecus; an sint reales, vel rationis; & qualiter, ex dictis iam supra disp. 4. q. 2. vniuersaliusque in Pharo Scient. disp. 1. q. 3. & tota disp. 14. satis superque notum est.

34 Septimò quaeritur, vtrum nomen *Deus* sit nomen naturae. Respondeo, etsi nomen *Deus* primitus derivatum sit ab actione vel prospiciendi, vel discurrendi, vel vrendi, prout explicat Vazq. 1. p. disp. 58. cap. 1. dein tamen applicatum esse, deincepsque communiter usurpatum ad significandam naturam, siue substantiam, siue essentiam eius entis, quod appellatur *Deus*. Quoniam verò triplex essentia in eo considerari potest. Prima physica consistens in integrà ipsius entitate physica realiter indivisibili. Secunda theologica complexens in conceptu suo, quidquid tribus divinis personis commune est, atque adeò solas earum proprietates excludens. Tertia metaphysica consistens in subiecto radicali omnium actuum, siue omnium predicatorum Dei, prout late expositum est supra disp. 1. q. 10. scire opus est, nomen *Deus* ad quamlibet harum trium essentiarum directè significandam posse, solereque usurpari. Dico autem directè: nam, cum nos pro statu praesentis non possimus dijudicare, discernereque rerum essentias, nisi per actus obiectiuos illis adiunctos, iuxta vniuersales doctrinas, quas dedimus in Pharo Scient. de modo iudicandi nostro disp. 2. q. 4. de quiditate, atque varietate essentiarum disp. 9. q. 2. de modisque eas definiendi, siue explicandi disp. 27. q. 1. vsu venit, ut nomen cuiusvis essentiae non solum usurpemus ad significandam illam praecise, atque adeò directè, sed saepe etiam ad significandum concretum ex illa, & ex aliquo, aut ex aliquibus actibus eius, significando illam etiam directè, & talem, aut tales actus in obliquo, aut etiam interdum directè. Sic nomen *Deus* tum pro ea re, quae creavit, & gubernat Mundum, tum pro ipso Creatore, Gubernatoreque Mundi solemus usurpare. Quod est uti eo nomine tum ad significandam essentiam physicam Dei praecise, tum ad significandum concretum ex illa, & ex actibus creandi, & gubernandi Mundum. Sic etiam idem nomen solemus sumere tum pro eo praecise, quod est à se, & ceteris omnibus dat esse, aliaque innumeras in se perfectiones habet, tum pro ente à se, & dante

esse ceteris omnibus, aliaque innumeras perfectiones habente. Quod est, uti dicto nomine tum ad significandam essentiam metaphysicam Dei praecise, tum ad significandum concretum ex illa, & ex actibus essendi à se, dandi esse ceteris omnibus, & habendi perfectiones alias innumeras. Sic denique Theologi idem nomen *Deus* solent accipere tum pro essentia theologica Dei praecise, tum pro supposito divino dicente, insuper in conceptu suo aut aliquam, aut aliquas, aut omnes tres divinas personalitates. Quae omnia luculentius sentit recolenti vniuersales doctrinas datas locis citatis.

35 Octavo quaeritur, vtrum nomen *Deus* sit communicabile. Respondeo primò, metaphysicè, siue per translationem communicabile esse hominibus iustis, utpote qui eo titulo dicuntur participare aliquo modo naturam Dei, iuxta illud Psalm. 81. & Ioan. 10. *Ego dixi Dijs estis*. Respondeo secundò, si nomen *Deus* accipitur pro Deo simpliciter vero, metaphysicè etiam, siue per translationem communicari illud Dijs falsis, siue chymericis, quatenus hi cum Deo simpliciter vero aliquam analogiam habent. Si tamen *Deus* accipitur, ut potest, pro conceptu Dei, qui vel cum exacta similitudine, & aequalitate, vel etiam cum identitate formali, siue logica reperitur tam in Dijs chymericis, quam in Deo simpliciter vero, iuxta doctrinam datam à nobis in Pharo Scient. disp. 11. q. 6. num. 151. & disp. 12. q. 1. num. 14. tunc cum proprietate communicabitur tam Dijs chymericis, quam Deo simpliciter vero, proprie vel de omnibus, & non metaphysicè dicitur, prout ex dictis in praecedentibus constat.

36 Nonò quaeritur, vtrum nomen *Deus* de Dijs, quibus communicatur iuxta dicta num. praeced. dicatur vniocè. Respondeo de Deo simpliciter verò, & de hominibus iustis analogicè dumtaxat, non vero vniocè dici, ut est notum; quemadmodum etiam de Deo simpliciter vero, & de Dijs chymericis, si pro illo singulari sumatur in significatione propria. Si verò sumatur pro conceptu Dei communi omnibus, ut potest, iuxta dicta num. praeced. de omnibus dicitur vniocè, ut ex doctrina data in Pharo Scient. locis ibi citatis constat; quae ad rem videnda.

37 Decimò quaeritur, vtrum nomen *Qui est* sit Deo maximè proprium. Respondeo affirmatiue. Quia est maximè aptum ad explicandam, atque adeò ad significandam essentiam diuinam, ut ex sacra Scriptura, & communi sententia Patrum, rationeque ostendimus supra disp. 1. q. 10. propos. 6. Recognoscantur dicta ibi. Vtrum autem nomen *Qui est* diuersum nomen Dei sit à nomine tetragrammaton *Iehoua* tanti habito apud Hebraeos, sub controuersia est; quam discutunt Molin. 1. p. q. 13. art. 11. & ibi Falol. & Vazq. disp. 59. Soar. lib. 2. de Attrib. cap. 32. Cornel. in cap. 3. Exodi vers. 15. & in cap. 6. vers. 3. & 4. Barrad. lib. 1. cap. 15. & alij. Concluduntque cum Clemen. Alex. Theodoret. Ioseph. Pagnin. Galati. Lippoma. Eugub. Caiet. Genebr. Bellam. Perer. & alijs, vtrumque esse vnum, & idem nomen, quod ad significationem attinet. Probationes, quae efficaces sunt, apud ipsos videri possunt.

38 Vndecimò quaeritur, vtrum propositiones affirmatiuae possint formari de Deo. Respondeo, posse, & debere. Quia multi articuli fidei ex necessitate credendi per propositiones affirmatiuas, easque non solum veras, sed certas secundum fidem, significantur, atque proponuntur homi-

hominibus, ut eos per iudicia fidei similiter affirmatiua credere possint, ut, Deum esse trinum, & vnum; esse summè bonum; esse omnipotentem, &c. Nec obstat veritati huiusmodi propositionum, & iudiciorum illis correspondentium, quòd eorum obiecta ex subiecto, & prædicato appareant composita, cum tamen à parte rei sint vnum quid simplex omnino: quia huiusmodi compositio merè logica, quæ reipsà non datur, & à nostro modo concipiendi præcisivo, siue abstractiuo, à nostroque modo affirmandi comparatiuo, & compositiuo necessariò venit oriunda, sub affirmationem non cadit, sed id tantùm, quod intellectus noster intendit medià illà affirmare, verissimèque datur à parte rei. Vnde vulgatum illud promanauit Logicorum estatum. *Abstractiuum non est mendacium*. Videantur ad rem dicta in Pharo Scient. disp. 2. q. 3. & 4. & disp. 13. q. 9. Quomodò autem Beati iudicium affirmatiuum forment de Deo, omnimodis quidem verum, atque formale, sed citra omnem obiectiuam compositionem, superius disp. 21. quæst. 6. expositum est.

39 Duodecimò potest quæri pariter, virum propositiones etiã negatiuæ possint de Deo formari. Respondeo posse: sæpeque formari de facto; ut, cum dicimus, Deus non est creatura; non est corpus, non est materialis, &c. De quo nullum est dubium.

40 Decimotertiò quæri potest, Quare Patres, Theologice communiter dicant, de Deo melius sciri, dicique à nobis, quid non est, quàm, quid est. Respondeo; quia ea, quæ remouemus à Deo per propositiones, perque iudicia negatiua; ut, esse creaturam; esse corpus; esse materialem, &c. propinquiora sunt ut plurimum nostris sensibus, eoque iure nobis notiora, quàm ea, quæ Deo attribuimus per propositiones, perque iudicia affirmatiua; ut, esse trinum, & vnum, esse omnipotentem, &c.

41 Decimo quartò quæri potest, cur Patres

communiter dicant, per nomina eorum, quæ de Deo dicuntur, non significari essentiam Dei, sed, quæ circa essentiam Dei sunt, vel in ipsa inspicuntur. Respondeo; quia ex nostro communi modo concipiendi, significandique res, quas concipimus, non imponuntur illis nomina regulariter ad significandas essentias earum nudè, præcisè, & expressè sumptas, sed ad significandam concretam ex essentijs, & ex actibus, siue formis eis logicè superadditis coalescentia; ita tamen, ut formæ expressiuis, siue clariuis, essentiæ verò veluti sub illis contextu confusis, siue obscuris significentur, iuxta doctrinam à nobis traditam in Pharo Scient. disp. 2. q. 4. consec. 3. & 4. Quo iure talia nomina eiusmodi actus, siue formas, quæ circa essentias sunt, siue in essentijs inspicuntur, non verò ipsas essentias dicuntur significare; expressè scilicet, siue clarè. Videantur loquutiones Patrum, & cætera ad hoc spectantia latè tradita supra disp. 1. q. 10. proposit. 4. & 6. Aliunde tamen iuxta ibi etiã dicta nomen essentiæ, siue significatiuum essentiæ dici illud solet, quod impositum est ad illam significandam directè, tamen non nudam, sed quasi vestitam, & contextam aliquo, aut aliquibus actibus, siue formis, præsertim, quando istæ sunt primæ, vel ex primis proprietatibus eius, prout supra etiã num. 34. dicebamus agentes de nomine *Deus*, quod communiter vsurpatur ad significandam modo dicto essentiam diuinam.

Hæc satis, licet alia de Dei nominibus pos-
sent inquiri: quippe quæ ex dictis dicendisque
in hoc opere de prædicatis, siue de attributis di-
uinis per nomina ipsa significatis facillimam ex-
peditonem habere possunt. Atque hucusque
dicta etiã sint satis pro primo hoc claudendo
volumine. Cætera enim, quæ sub eadem Metho-
do de Deo prout vno restant dicenda, in secundo,
quod iam prælo paratur, Deo ipso dante, pro-
dibunt.

Hinc factum, hinc alia de Dei nominibus
 sunt facta: quae deus ex his dicitur
 in hoc opere de praedictis, hinc de nominibus
 hinc de nominibus quae dicitur in
 editionem habere debent. A quo hinc
 dicitur etiam hinc pro primo hinc
 volumine. Quod cum hinc hinc
 de deo pro hinc hinc hinc
 quod hinc hinc hinc hinc hinc
 hinc.

Hinc factum, hinc alia de Dei nominibus
 sunt facta: quae deus ex his dicitur
 in hoc opere de praedictis, hinc de nominibus
 hinc de nominibus quae dicitur in
 editionem habere debent. A quo hinc
 dicitur etiam hinc pro primo hinc
 volumine. Quod cum hinc hinc
 de deo pro hinc hinc hinc
 quod hinc hinc hinc hinc hinc
 hinc.

